

KURUMSAL İZLEME RAPORU

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

İzleme Takımı

PROF. DR. MEHMET RIFAT VURAL (TAKIM BAŞKANI)

PROF. DR. MEHMET EMİN AYDIN (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

DOÇ. DR. RIFAT TÜRKEL (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

GİRİŞ

Bingöl Üniversitesi, 5 enstitü, 8 fakülte, 2 yüksekokul, 6 meslek yüksekokul, 22 uygulama ve araştırma merkezi; 648 akademik, 327 idari personel ve toplam 15.740 öğrenci ile eğitim-öğretim, araştırma & geliştirme ve topluma hizmet faaliyetlerini yürütmektedir. Kurum, 2016 yılında “*Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması*” programına dahil olmuş tarım ve havza bazlı kalkınma ve ihtisaslaşma konularında araştırma & geliştirme, topluma hizmetin öne çıktığı bir misyon üstlenmiştir.

Yükseköğretim Kalite Kurulu(YÖKAK) 2017- kurumsal dış değerlendirme süreci sonrasında, Kurumda, meslek yüksekokul sayısı, ön lisans program ve öğrenci sayısı; uygulama-araştırma merkezi sayısı, lisansüstü program ve öğrenci sayısı ile toplam öğretim elemanı sayısının arttığı; ***eğitim+araştırma alanı /toplam öğrenci sayısının 15.54 den 16.292 ye yükseldiği***; buna karşılık lisans düzeyinde program sayısının azaldığı ve öğrenci sayısının ise değişmediği görülmektedir. Kurumda yıllar içinde ***uluslararası öğrenci sayısında belirgin bir azalış*** gösterdiği ve 2019 yılında toplam öğrenci sayısının ***yaklaşık %12 sinin mezuniyet aşamasına gelmeden kurumdan ayrıldığı*** belirlenmiştir (*Kaynak: YÖKAK, Kurum Gösterge Raporu-2019*).

Kurum geleceğe yönelik perspektifini “... *kaliteyi önceleyen, bölgesel ve ulusal sorunlara evrensel bilim anlayışı çerçevesinde araştırmalarla çözüm bulan, katılımcı yönetim anlayışıyla farklılıkları zenginlik olarak gören bir üniversite olmak...*” olarak tanımlamaktadır.

Kurumsal Dış Değerlendirme Programı İzleme Sistemi'nin amacı, dış değerlendirme süreci sonrasında ilgili yükseköğretim kurumundaki gelişim sürecinin değerlendirmesini gerçekleştirmek olup temel değerlendirme kapsamını, 2017 yılında hazırlanan “Kurumsal Geri Bildirim Raporu–KGBR “ ’nda ortaya çıkan “***gelişmeye açık yanlar***” oluşturmaktadır.

İzleme takımı, kendi arasında 6 çevrim içi toplantı ile ön hazırlık aşamasını tamamlamış ve 15.12.2020 günü kurum ile bir günlük çevrim içi saha ziyareti gerçekleştirmiştir. Saha ziyareti, Senato üyeleri, Kurum Kalite Yönetim Koordinatörlüğü, öğretim üye temsilcileri, öğrenci temsilcileri, araştırma görevlileri ve lisansüstü program öğrencileri ile odak görüşmeler şeklinde yapılmıştır. Saha ziyareti sürecinde, Rektör Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK ve Kurum Kalite Yönetimi Koordinatörü Doç. Dr. Cihat YAŞAROĞLU, yapmış oldukları sunumlar ile dış ziyaret sonrası kurumun gelişmeye açık yanları konusunda yapılan çalışmalar ve bu çalışmalardan elde edilen sonuçları paylaşmışlardır.

Toplantılarda izleme takımı ile birlikte olan ve içten paylaşımlarda bulunan, başta Sayın Rektör Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK ve Sayın Doç. Dr. Cihat YAŞAROĞLU olmak üzere, Bingöl Üniversitesi Senato ve Kalite Yönetimi Koordinatörlüğü üyelerine, akademik ve idari personel ile öğrencilerine teşekkür ediyoruz.

KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

Kurumsal Geri Bildirim Raporu-2017 de “Kalite Güvencesi Sistemi” ana başlığı içinde yer verilen;

Güçlü Yönler :

1) Kurumun “Bölgesel Gelişme Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşmaya” yönelmesi, bu kapsamda “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” misyonunu üstlenmesi ve bu çerçevede iç ve dış paydaşların katılım ve katkısıyla yapmakta olduğu çalışmalarla bölgeye sağlamakta olduğu katkının yanı sıra akademik kadrosunu bu doğrultuda geliştirmeye yönelmesi...

2) Üniversitenin uyum içinde çalışan, motivasyonu yüksek bir yönetim yapısına sahip olduğu, ihtisaslaşma süreciyle birlikte bu motivasyonun iç paydaşlarda heyecan ve sinerji yarattığı...

3) Kurumun dış paydaşlarla yakın iletişim halinde olduğu, tarafların birbiriyle olan farkındalık düzeyinin yüksek olması...

4) Kurumun, henüz tamamlanmamış olan 2018-2022 stratejik planını iç ve dış paydaşların katkısıyla hazırlıyor olması...

5) Üniversitenin, komşu ülkelerle etkin bağlantılar kurarak uluslararası öğrenci sayısının artması... olarak sıralanmış ve izleme değerlendirmesinde, kurumsal boyutta, ilk 4 güçlü yanın sürdürülebilir olduğu ancak; uluslararasılaşma politikalarını geliştirme çalışmaları ve uygulamaları ile uluslararası öğrenci sayılarının artırılmasına yönelik çalışmaların sürdürülebilirliğinin sağlanamadığı görülmüştür.

Gelişmeye Açık Yanlar ve İzleme Değerlendirmesi:

Kurumun, 2017 yılı dış değerlendirme süreci sonucunda belirlenen ve 8 madde altında sıralanan gelişmeye açık yanlara ilişkin izleme ziyareti değerlendirmeleri ve öneriler aşağıda açıklanmıştır.

1)...Kurum, Stratejik Plan (SP), Performans Programı (PP) ve bütçe arasındaki ilişkiyi fonksiyonel bir şekilde kurmasına rağmen, SP ve PP’de yer alan performans göstergeleri ile kalite güvencesi süreçleri arasındaki ilişkiyi iyi bir biçimde kuramamıştır...

Bingöl Üniversitesi, Yükseköğretim Kalite Kurulu’nun(YÖKAK), 2017-Kurumsal Dış Değerlendirme süreci sonrasında, 2018-2022 yıllarını kapsayan yeni bir stratejik plan hazırlamış ve “stratejik yönetim modeli” ile birlikte 2019-2020 yılında, TSE ISO 9001:2015 “risk tabanlı yönetim” modelini de gündemine alarak her iki yönetim modelini bütünleştirme çabasını başlatmıştır. Yeni stratejik plan, iç paydaş katılımı ve anket- geri bildirimler ile dış paydaş katılım desteği alınarak hazırlanmış ve stratejik planın odağını, “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” misyon farklılaşması oluşturmuştur. Stratejik plan hazırlanırken; bir önceki stratejik dönem süreci dikkate alınmış, mevcut dönemi kapsayan 4 stratejik amaç, 17 hedef ve 66 anahtar performans göstergesi belirlenmiştir. Belirlenen amaç-hedef ve performans göstergelerinin; zamanlaması, sorumluları, mali kaynakları tanımlanmıştır.

Kurum, yeni stratejik plan ile birlikte ve uyum içinde; misyon, vizyon ve temel değerlerini güncellemiştir. Misyon, vizyon ifadeleri kuruma özel ve yol göstericidir. Ancak; kurumun, eğitim-öğretim, araştırma & geliştirme, topluma katkı ve yönetim politikalarını, tüm paydaşları kapsayan katılımcı bir yaklaşım ile belirlemesi, tartışmaya açması ve Senato gündeminde tartışılarak sahiplenilmesi önerilmektedir.

2) ...Kalite Güvence Sistemi’nin üniversitenin geneline henüz tamamen yaygınlaştırılmadığı ve birimler arası kopuklukların yaşandığı da görülmektedir...

Kurum kalite yönetimi, 2019 yılında yeniden yapılandırılmış ve kalite süreçleri yönetiminin ana çatısını,

“Kalite Komisyonu” ve “Kalite Yönetimi Koordinatörlüğü” oluşturmuştur. Kalite komisyonu, Rektör başkanlığında, genelde dekan ve enstitü müdürlerinden oluşurken; kalite yönetimi koordinatörlüğü yapılanması içinde, “bilgi veri yönetimi ve raporlama çalışma grubu”, “istatistik çalışma grubu” ve “kalite yönetim sistemi çalışma grubu” olmak üzere 3 alt birim bulunmaktadır. Kalite komisyonu, planlama ve önlem alma önerilerini Senatoya ve sonrasında kalite yönetim koordinatörlüğüne paylaşma işlevini yürütürken; kalite yönetimi koordinatörlüğü, uygulama, analiz ve raporlama işlevini görmektedir. Birimler bazında ise dekan başkanlığında birim kalite komisyonları oluşturulmuş ve birim kalite komisyonları ile iletişim aylık toplantılarla kalite yönetim koordinatörlüğü aracılığı ile sağlanmaktadır.

Yukarıda anılan yapılanma içinde yer alan *kalite yönetimi koordinatörlüğü*'nün geleceğe yönelik olarak; kalite süreçlerinin kontrol ve analiz etme işlevini etkin bir şekilde yerine getireceği, Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR) yazma işlevinden daha öte, TSE ISO 9001:2015 süreçleri ile birlikte etkin bir yayılım sağlayacağı ve bağımsız bir birim olarak yetersiz süreçleri yönetme sorumluluğunu üstlenebileceği inancımız yüksektir.

Diğer taraftan, kurum kalite komisyonunun doğrudan rektör ve rektör yardımcılara bağlı olması, önemli bir yaklaşımdır. Ancak, komisyon üyelerinin, genelde dekan ve enstitü müdürlerinden oluşması, yönetici liderlerin birincil görev alanlarına bağımlılık riski ve iş yükleri önceliklerinin kendi fakülte ve enstitüleri olmaları nedeniyle, kurumsal ölçütte ortak çıkarımlara yaklaşımlarda alınacak kararları etkileyebilir. Daha da ötesi, mekanizma ve süreçlerinin devamlılığının güvence altına alınması ve sistemin kurumsallaşmasını geciktirebilir. Bu bağlamda; kalite komisyonu üye yapılanmasının yeniden gözden geçirilmesi, daha bağımsız bir yapılanma sağlanması ve eğitim-öğretim, araştırma & geliştirme ve topluma katkı alanlarında yetkin ve donanımlı isimlerin de komisyon içinde yer alması önerilmektedir.

3)...Kurumun Kalite Güvence Sistemi, Yönetim Sistemi, Eğitim-Öğretim, Araştırma-Geliştirme ve Toplumsal Katkı süreçlerinde Planla, Uygula, Kontrol Et ve Önlem Al (PUKÖ) döngüsünü tamamlamadığı, özellikle kontrol ve önlem basamaklarında uygun şekilde kurgulanmış bir sisteme gereksinim duyulduğu görülmüştür...

4)...Kurumda ulusal veya uluslararası düzeyde akreditasyon aşamalarından geçmiş gerek lisans gerekse lisansüstü düzeyde bir program bulunmamaktadır... Ayrıca;

5)...Kurumun web sayfasında faaliyet raporları, performans programları ve kurumsal mali durum ve beklentileri raporlarının kısmen eksik olması dolayısıyla kurumsal hafıza ve kurum kültürünün sürekliliğinin gelişmeye açık bir yön olarak görüldüğü sonucuna varılmıştır...

Kurum, iç kalite güvence sistemi içinde her ne kadar Türk Standartları Enstitüsü' nün, genelde “*risk tabanlı yönetişimi*” önceleyen ISO9001: 2015 standartları dikkate alsa da eğitim-öğretim, araştırma & geliştirme, yönetim süreçlerini de kapsayan, TSE 9001:2015 uyumlu “*Kalite El Kitabı*” hazırlanmış ve takip formları oluşturulmuştur. Kalite el kitabında, takvim yılı temelinde; hangi işlev ve mekanizmaların uygulamaya gireceği, hangi aylarda kim ne yapacak, kime hangi formatta iletecek, kim analiz edecek, kim önlem alacak gibi PUKÖ döngüsü tanımlanmış ve 2020 yılı için ilk değerlendirmelerin yapıldığı bildirilmiştir. Ayrıca Kurumun, 2017 yılı değerlendirme sürecinden sonra, URAP Türkiye ve Webometrics sıralamalarında yükselme eğrisi içinde olması memnuniyet vericidir (*YÖKAK, Kurum Gösterge Raporu-2019*). Ancak;

- PUKÖ döngüsünün «kontrol etme» ve «önlem alma» süreçleri analiz raporlarının yayımlanması ve görünürlüğünün sağlanması;
- Kurumun, kalite el kitabında yer alan birincil operasyonel süreçleri; topluma hizmet ve uluslararasılaşma süreçlerini de içerek şekilde genişletmesi;
- temel proseslerde yer alan performans ve ölçüt kriterlerinin; kurumun stratejik plan göstergeleri, YÖKAK göstergeleri, Avrupa Standartları ve Klavuzu gibi ulusal ve uluslararası ölçekte itibarlı kurumların göstergeleri ile bütünleşmesi ve güncellemesi;

- Kurumun, operasyonel süreçler ölçütünde kendine özel “*anahtar performans göstergelerini*” oluşturması ve yıllık bazda önlem almayı da kapsayan özdeğerlendirme süreçlerini tanımlaması ve akredite olmuş program sayılarını artıracak çalışmalara öncelik vermesi (*kurumda ulusal ve/veya uluslararası ölçekte akreditasyon aşamalarından geçmiş lisans-lisansüstü düzeyde bir program bulunmaması önemli bir yetersizliktir*);
- Kurum faaliyet raporları ve performans raporlarında yer alan performans göstergelerinin uyum ve bütünlük arz etmesi, yıl bazında ayrıntılı analizleri; takip eden yıl için gereken revizyonların ve alınan önlemlerin neler olduğu (stratejik planın güncellenmesi), kalite güvencesi süreçleri ile stratejik planın nasıl ilişkilendirildiğine dair kanıta dayalı kapsayıcı bilgilere yer verilmesi (örneğin; Kurumun stratejik planda yer alan topluma katkı ve idari faaliyetlerin 2019 yılı içinde beklenen hedeflere neden ulaşamadığı konusuna açıklık getirilememiştir- *YÖKAK, Kurum Gösterge Raporu-2019*);
- Kurum kalite yönetimi koordinatörlüğünün; stratejik yönetim ve risk yönetim modelinde yeri ve sorumluluğunun daha görünür kılınması beklenmektedir ...

6)... Kurumda kalite sürecine yönelik uygulanan anket sistemi tüm birimlerde yaygınlaşmamıştır. Yapılan az sayıda anketlerin sonuçlarının nasıl değerlendirildiği, sonuçlarının nasıl kullanıldığı ve yapılan/yapılacak iyileştirmelere ilişkin geri bildirimlerin ne olduğu ise belirlenememiştir...

Kurum, 2018 yılından itibaren her yıl öğrenci, akademik personel, idari personel ve mezunlardan memnuniyet anket çalışmaları ile geri bildirimler almaktadır. Son yıl ise anılan anket ve geri bildirim çalışmalarına “Halk Anket” ile doğrudan Bingöl Halkı’nın üniversiteye bakışını değerlendiren ölçütler de oluşturulmuş ve bu memnuniyet anketleri bir rapor olarak yayınlanmıştır. Anılan çalışmalar, övgüye değer bulunmuştur. Ancak; geri bildirim anketlerinde, örneklem büyüklüğünün genişletilmesi, bütünü kapsamaması, anılan faaliyet raporunda, elde edilen sonuçların yanı sıra, yıl bazında ayrıntılı analizler, bir önceki yılın değerlendirilmesi, takip eden yıl için gereken revizyonların ve alınan önlemlerin neler olduğu, kurum performans göstergeleri ile kıyaslamalara da yer verilmesi önerilmektedir.

7)...Kalite sisteminin önemli unsurlarından olan iç ve dış paydaşların katkılarının sağlanması, periyodik olarak toplantılar yapılması ve kayıt altına alınması (raporlama) beklenmektedir...

Kurumda, dış paydaşların karar alma ve iyileştirme mekanizmalarına doğrudan katılımdan ziyade; sektörel toplantılar, kalkınma temelli çalıştaylar, kongreler, araştırma&geliştirme çalışmaları gibi dolaylı ve sistematik olmayan yöntemlerle olduğu ifade edilmektedir. Bilindiği üzere paydaşların katılım şekli; geri bildirim, görüş-öneri alma toplantıları, kararlara katılım, sorumluluk alma şeklindedir. Paydaş katılımının, ihtiyaç duyulduğunda, tek yönlü iletişimden daha fazla PUKÖ döngüsünün tüm aşamalarında, gündemli, tutanaklı toplantılarla sistematik ve sürdürülebilir olması; üniversite ve birimler ölçütünde etkin fonksiyona sahip dış danışma kurullarının oluşturulması beklenmektedir. Ayrıca, öğrenci ve idari personelin de kurumun karar alma mekanizmalarında etkin temsil edilmesi oldukça önemlidir.

8) ...Kurumun uluslararasılaşma stratejilerinin misyon farklılaşması ile uyumlandırılması; özellikle, kurumu ziyaret eden ve/veya değişim programına dahil olan uluslararası öğretim elemanı ve öğrenci sayısının artırılması önerilmektedir...

Kurum, Uluslararasılaşma faaliyetlerini, “Uluslararası Ofis Koordinatörlüğü” aracılığı ile yürütmekte ve kurumsal göstergeler dikkate alındığında, değişim programları ile gelen ve giden öğrenci ve akademik personel sayısının yıllar içinde artan bir eğilim göstermediği görülmektedir. Örneğin, 2019 memnuniyet anketi raporunda, öğrenciler Kurumun, değişim programları kapsamında vermiş olduğu hizmetin yeterliliğini % 42,9 olarak değerlendirmiştir. Bu bağlamda;

- uluslararasılaşma politika, amaç, hedef ve göstergelerin ne olduğunu ilan etmesi ve kurumun misyon farklılaşması ile uyumlandırması;
- odaklanılması beklenen alt bileşenleri ve organizasyon yapısının tanımlaması;
- uluslararasılaşma da sadece Erasmus-Farabi vb. öğrenci-öğretim elemanı değişim programları ve

karşılıklı protokollerden daha öte, uluslararası ağlara katılım, öğretim programlarının uluslararası yaklaşıma uyumu, ortak diploma programları, uluslararası ortak araştırma işbirlikleri ile genişletilmesi;

- yıllık bazda analizlerin yapılması ve uluslararası yaklaşımın sürdürülebilir ve sistematik olması beklenmektedir.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM

Kurumun, 2017 yılı dış değerlendirme süreci sonucunda belirlenen,

Güçlü Yönler :

1)Yüksekokul ve meslek yüksekokullarında görev yapan akademik personelin çoğunluğunun doktorasını tamamlamış ya da sürdürüyor olması... ve

2)Öğrencilerin, düşüncelerinin ve taleplerinin üniversite yönetimi tarafından dikkate alındığını ve olanaklar dâhilinde iyileştirme yapıldığını bildirmesi... olarak açıklanmış; kuruma gerçekleştirilen izleme ziyareti ve değerlendirme süreçlerinde de anılan güçlü yönlerin sürdürülebilir olduğu görülmüştür.

Gelişmeye Açık Yanlar ve İzleme Değerlendirmesi :

Kurumsal Geri Bildirim Raporu -2017 de “Eğitim ve Öğretim” ana başlığı içinde yer verilen ve 21 başlıkta sıralanan gelişmeye açık yanlara ilişkin izleme değerlendirme ve öneriler aşağıda belirtilmiştir.

1)...Kurum İç Değerlendirme Raporu’nda programların, misyon ve vizyonun belirlenmesi ve program tasarımlarında iç ve dış paydaşların katılımının sağlandığı bildirilmesine rağmen, dış paydaşlarla yapılan toplantıda bu izlenim alınamamıştır. Bu durum, iyileştirmeye açık alan olarak gözlenmiştir...

Kurum, anabilim dalı/bölüm/program ölçütünde, programların tasarımlarıyla ilgili alınan kararları, ilgili birim kurulları tarafından onaylanarak, her yıl Mayıs ayı içerisinde Senatoya sunmaktadır. Bu bağlamda; programların tasarım ve onay süreçleri, ilgili mevzuat çerçevesinde yapılması ve iç paydaş görüşlerinin alınması önemli görülmeyle birlikte;

- program tasarımında PUKO çevrimlerinin kapatılmasına ilişkin uygulamaların, stratejik-amaç-hedef ve performans göstergelerinde tanımlanması;
- paydaş görüşlerinin alınmasının sistematik bir sürece tabi olması;
- alınan görüşlerin kararlara yansıtıldığının müşahade edilmesi ve süreçlerin üniversite ve birim bazında işletilmesi beklenmektedir.

2)...AKTS/Ders Bilgi Paketine, <https://obs.bingol.edu.tr/oibs/bologna/> otomasyon veya web sistemi üzerinden ulaşılabilsede, başta lisansüstü programlar olmak üzere bazı programlarda bilgi eksikliklerinin bulunması, programların eğitim amaçları ve kazanımlarının tüm programları kapsayacak şekilde kamuoyuna açık bir şekilde ilan edilmesinde yetersizliklere neden olmaktadır...

Kurum, tüm akademik birimlerde, programların amaçları ve programların öğrenme çıktılarını tanımladıklarını ve program çıktılarını Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi(TYYÇ) de belirtilen temel alan ve ulusal yeterliliklerle ilişkilendirdiklerini ve haritalamanın (matrislemenin) yapıldığını belirtmelerine rağmen Kurumun web sayfası “Bologna Bilgi Sistemi” üzerinden yapılan incelemede, bir çok programda ilişkilendirme ve haritalamaların eksik olduğu (Örneğin; Sağlık Bilimleri Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi vb.) görülmüştür. Anılan eksikliklerin tamamlanması ile birlikte;

- programların, Bologna Ders Bilgi Paketlerinin, her bir program web sayfası düzeyinde de görünürlüğünün sağlanması ve her bir ders için “ders izleme-syllabus”nin hazırlanması;
- ders bilgi paketleri özellikle program çıktılarının hazırlanmasında mevcut program akreditasyon ölçütlerinin ve yaklaşımlarının dikkate alınması;
- program çıktılarının izlenmesinde PUKÖ döngüsünün özellikle kontrol etme basamağının

işletilmesi ve üniversite ortak derslerin, üniversite ölçütünde genel kazanımlarının tüm programların program çıktılarına yansıtılması önerilmektedir.

3)... Kurumun, programların eğitim amaçları ve öğrenim çıktılarına nasıl ulaşmaya çalıştığı, nasıl güvence altına alacağı ve nasıl iyileştirmeyi planladığı konuları gelişmeye açık olarak belirlenmiştir...

Genel itibariyle derslerin öğrenme kazanımlarının tanımlanması ve program çıktıları ile ders kazanımları eşleştirmesi memnuniyet verici olmakla birlikte bazı birimlerde ve derslerde eksiklerin bulunması gelişmeye açık bir alan olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca;

- belirlenen kazanımların ifadesinde bilgi, beceri ve yetkinliği yansıtması (Bloom Taksonomisi); ders kazanımları ile öğrenme-öğretme ve ölçme-değerlendirme yöntemlerinin uyumu;
- ders bilgi paketleri ve/veya ders izlencelerinde ders kazanımları ile dersin ölçme değerlendirme yöntemi ve haftalık ders konularının eşleştirilmesi (haritalama-matriksleme);
- ders kazanımlarının gerçekleşme durumlarının izlenmesi ve gerekli iyileştirme çalışmalarını içeren süreçlerin bulunması ve tanımlanması beklenmektedir.

4)...Programlarda, kültürel derinlik ve farklı disiplinleri tanıma fırsatı veren “Üniversite Ortak Seçmeli Dersler-OSD” kodu altında seçmeli dersler, program seçmeli dersleri ile birlikte yapılandırılmış ve Ders Bilgi Paketi içinde tanımlanmıştır. Ancak bu derslerin koordinasyonunun nasıl sağlandığı konusunda yeterli bilgi edinilememiştir...

Hem Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR) açıklamaları hem de çevrim içi saha ziyaretinde, Kurum'un, kültürel derinlik ve farklı disiplinleri tanıma imkânı veren üniversite ortak dersleri yeniden yapılandırma çalışmaları içinde olduklarını kanıta dayalı olarak ifade etmeleri olumlu bir yaklaşım olarak değerlendirildi. Bu çalışmalarla birlikte; Üniversite ölçütünde, programların zorunlu-seçmeli ders dengesi (seçmeli>%25 gibi), meslek-meslek dışı ders dengesi (meslek<%60 gibi), kültürel derinlik ve farklı disiplinleri tanıma imkânı (genişlik) (>%25 gibi) gibi hususlarda kurumsal politikaların belirlenmesi oldukça önemlidir.

5)...Kurum, programlarda yer alan derslerin iş yüküne dayalı kredi değerlerini belirlemiştir. Ancak gerçekçi öğrenci iş yükünün belirlenmesi ve kredilerin güncellenmesinde, öğrenci geri bildirim anketlerinin ve ön çalışma tutanaklarının sunulmaması; bazı programlarda öğrencilerin kurum dışı deneyim veya stajlarının kredilendirmelerinin yer almamasının revizyon gerektirdiği düşünülmüştür...

KİDR'de öğrencilerin yurt içi ve yurt dışında iş yeri ortamlarında gerçekleşen mesleki uygulama veya çalışmaları öğrencinin sınıf dışında derse zaman ayırdığı dikkate alınarak AKTS yüklerinin diğer teorik derslere göre daha fazla hesaplandığı ifade edilmektedir. Bununla ilgili bilgi sisteminde uygulamaların görülmesi olumlu bir yön olarak değerlendirilmiştir. Yine tüm programlarda tanımlanmış olan öğrenci iş yüklerinin paydaşlarla program ve ders bilgi paketleri yoluyla paylaşılmakta; bu öğrenci iş yükleri, eğitim-öğretimle ilgili tüm uygulamalarda (öğrenci hareketliliği, önceki öğrenmelerin tanınması vb.) kullanılmaktadır. Programlarda öğrenci iş yükünün belirlenmesinde ve güncellenmesinde Bologna AKTS Belirleme sisteminin kullanılması, Bologna Eşgüdüm Komisyonu (BÜBEK) tarafından belirlenmesi ve bu bilgilerin Bologna kriterlerine uygunluğunun Bingöl Üniversitesi Eğitim Öğretim Komisyonu ve Bingöl Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Komisyonu tarafından denetlenmesi olumlu bulunmuştur. Bu uygulamaların yanı sıra; anılan konuda, sistematik süreçlerin bir bütün olarak uyumlandırılması (Tanımlama, uygulama, izlemenin yanı sıra kanıta dayalı analiz ve iyileştirme süreçlerini de kapsamı...); başta öğrenciler olmak üzere paydaş görüşlerinin alınması (örneğin her yarıyıl veya yıl bazlı) ile verimliliği olumlu yönde değiştirebileceği kanaati yüksektir.

6)...Kurumda, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi'nde kısmi olarak proje temelli, işbirliğine dayalı öğretim yöntemleri kullanıldığı belirlenmiştir. Ancak, öğretimin genelde dinlemeye dayalı

olduğu; yaparak-yaşayarak öğrenme pratiğinin yaygınlaştırılmadığı, dolayısı ile birimlerin “laboratuvar okullara” dönüştürülemediği görülmektedir. Beceri laboratuvarları oldukça sınırlı olup toplam ders saatleri içinde pratik ders saati yüzdesinin genelde %20 - %45 arasında değiştiği tespit edilmiştir...

Kurumda, Mühendislik Fakültesi gibi bazı programlarda yeterlilik temelli ölçme ve değerlendirme sisteminin tasarımı ve kısmen uygulamasının bulunması, Senato kararı ile öğrencilere her dönem en az bir ödev hazırlama zorunluluğunun getirilmesi dikkate değer olmakla birlikte;

- özellikle, yeterlilik odaklı ölçme değerlendirme ve/veya öğrenci özelliklerine göre farklılaştırılmış çoklu ölçme ve değerlendirme uygulamalarının tüm programları kapsamı;
- yukarıda da açıklandığı üzere ders kazanımı, öğretim programı (müfredat), eğitim hizmetinin verilme biçimi (örgün, uzaktan, karma, açıktan), öğretim yöntemi ve ölçme-değerlendirme uyumunun gözetilmesi;
- tüm paydaşlardan alınan geri bildirimlerle yapılan uygulamaların kontrol edilmesi ve önlemlerin alınması **beklenmektedir.**

7)... Kurumda öğrenci merkezli eğitimin yetersiz olduğu ve öğretim üyesi tabanlı bir öğretim sisteminin yürütüldüğü, beceri odaklı eğitim-öğretimin sınırlı olduğu görülmüş ve bu durum gelişmeye açık yan olarak tanımlanmıştır. Bu öğrenme modelinin eğitim-öğretimin tanımlı süreçlerine ve ölçme-değerlendirme yöntemlerine yansıtılması önemlidir...

8)...Kurumun, öğrenci merkezli eğitime etkin düzeyde geçememesinde, üst yönetimin bu konudaki stratejileri ve öğretim üyelerinin, öğrenme ve öğretme teknikleri konusunda “eğiticilerin eğitimi”, “probleme dayalı öğretim” vb. periyodik eğitim programlarından yararlanamamasının rolü olduğu düşünülmektedir...

Kurum, 2017 Kurum dış değerlendirme süreçlerinde de gözlendiği üzere; bireylerin bilgiye ulaşma, bilgiyi çözümlenme ve sürekli olarak bilgiyi yenileyebilme ve geliştirebilme kapasitesine sahip olması gerektiğinin bilincindedir. Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi’nde kısmen proje temelli, işbirliğine dayalı öğretme yöntemleri kullanımı ve tüm birimlerde her dönem en az bir ödev hazırlama zorunluluğu söz konusu olmakla birlikte; öğretim üyesi tabanlı öğrenme-öğretme sürecinin devam ettiği, öğrenen odaklı eğitimi önceleyen “eğiticilerin eğitimi” programlarının bulunmadığı (dijital eğitim hariç), bu konuda bir politika oluşturulmadığı, program derslerinin uygulama becerisini geliştirmeye yönelik yeterlilikleri ve çalışma hayatına hazırlaması konularının sorgulanması gerektiği; 2018 ve 2019 yıllarında öğrenci ve mezunlardan alınan geri bildirim raporları, çevrim içi görüşmeler ve Bologna Bilgi Sistemi değerlendirmelerinden anlaşılmaktadır Örneğin; 2019 memnuniyet anketi raporunda öğrenciler, derslerin uygulama olarak yeterliliğini %41.2; derslerin çalışma hayatına hazırlama yeterliliğini ise %49 ile %50 nin altında bir oranda değerlendirmiştir. Bu bağlamda;

- üniversite boyutunda tüm paydaşların bir araya gelerek ve tartışarak olgunlaştırdığı “öğrenen odaklı öğrenme & öğretme” politikasının belirlenmesi;
- öğrenme & öğretme merkezlerinin kurulması ve akademik personel için “eğiticilerin eğitimi”, “probleme dayalı öğretim” vb. periyodik eğitim olanaklarının sağlanması;
- tüm program düzeyinde disiplinlerarası çalışmayı engelleyecek kısıtlılıkların kaldırılması (Kurumda, son iki yıldır yan dal eğitimi gören öğrenci bulunmadığı; disiplinlerarası doktora programı sayısının bir olduğu ve 2017 den sonra çift anadal eğitimi gören öğrenci sayısının giderek azaldığı belirlenmiştir- YÖKAK, Kurum Gösterge Raporu-2019);
- eğitim ile araştırmanın bütünleştirilmesi (örneğin; tüm program düzeyinde “bitirme projeleri”, araştırmalara katılım vb. yaklaşımlar) acil önem arz etmektedir.

Kurumun şeffaflık düzeyini geliştirmek amacıyla, resmi ve resmi olmayan öğrenmelerin tanınmasında yabancı dil muafiyet sınavları, programlar arası geçiş, çift anadal, yandal, kredi transfer sistemi yapılanması vb. uygulamaların yanı sıra öğrencilerin bir önceki öğrenme düzeyinde ve/veya eğitimleri

sırasında almış oldukları diğer yeterlilik, derece ve sertifikalandırmalarında tanınması yönünde yapılacak düzenlemelerle genişletmesi beklenmektedir. (Örneğin, lise düzeyinde İngiltere'nin akreditasyon kuruluşu Edexcel'in denklik kabul ettiği BTEC programları, Uluslararası bachelorya programları-IB programları, Üniversite düzeyinde EdX, Coursera gibi itibarlı üniversitelerin online eğitim programlarından alınan sertifika ve diplomalar vb.)

9)...Ölçme ve değerlendirme sisteminin sürekli gözden geçirilmesi, iyileştirilmesi ve güvence altına alınması yönünden kurumsal bir sistemin kurulamaması iyileşmeye açık yan olarak değerlendirilmiştir...

Kurumda ölçme ve değerlendirme, genelde, yarıyıl içi ve yarıyıl sonu sınavları içeren ve iki değerlendirmeden oluşan sonuç odaklı bir sistemdir. Sınav yöntemlerinin, yarıyıl ve final sınavları ile birlikte, ödev-kısa sınav-proje vb. desteklenen süreç odaklı ölçme –değerlendirme sistemlerinin yaygınlaştırılması; öğrencilerin özelliklerine, öğrenme düzeylerine ve öğrenme kazanımları-öğretme yöntemlerine göre farklılaştırılmış alternatif ölçme yöntem ve tekniklerine yer verilmesi beklenmektedir.

10) ...Öğrenciler için en son memnuniyet anketinin 2014 yılında yapıldığı ve akademik personel ve idari personel için “memnuniyet anketlerinin” yapılmadığı belirlenmiştir. Bu durum ise kurumun gelişmeye açık tarafı olarak değerlendirilmiştir...

Kurum, 2018 yılından itibaren her yıl vermiş olduğu eğitim-öğretim süreçlerini ders, program ve genel memnuniyet boyutunda, akademik personel, öğrenci ve mezun düzeyinde geri bildirim anketleri ile sorgulamaktadır. Bu durum övgüye değerdir. Ancak, örneklem sayısı ve çeşitliliğinin bütünü kapsamaması, yapılan iyileştirmelerin neler olduğunun açıklanması önemlidir. Örneğin; Kurumun 2018 yılında %61,93 olan öğrenci memnuniyet oranının 2019 yılında %58 oranına düşmesinin analizinin yapılması beklenmektedir (YÖKAK, Kurum Gösterge Raporu-2019).

11)...Kurumda danışmanlık hizmetleri etkin işletilememektedir. Bunun nedeni olarak danışman akademik personel başına düşen öğrenci sayısının yüksek olması gösterilmektedir...

Kurumda yönetmelik ve yönergeler çerçevesinde yürütülen akademik danışmanlık uygulamalarının bulunması, akademik danışmanlığın danışmanların ders programına iki saat olarak yerleştirilmesi, memnuniyet anketleri ile izlenmesi ve öğrencilerin akademik danışmanlarına kolaylıkla ulaşabildiklerini ifade etmesi övgüye değerdir. Ancak, akademik danışmanların ders programlarında belirlenen danışmanlık saatlerinin ilan edilmesi, öğrencilere verilen danışmanlık hizmetlerini güvence altına alacak sistematik politikaların geliştirilmesi ve akademik personel başına düşen danışman öğrenci sayısının azaltılmasının; ulaşılabilirlik ve verilen hizmetin etkinliği açısından önemlidir.

12)...Öğretim elemanlarının önemli bir kısmı aşırı ders yükü taşımaktadır. Bu aşırı ders yükünün, öğretim kalitesinin düşmesine ve bireyin kendi gelişimini ve araştırma odaklı çalışmasını sınırlandırmasına neden olabileceği öngörülmektedir...

13)...Bazı birimlerde, toplam öğrenci sayısına göre eğitici akademik personel oranı kabul edilebilir düzeyin altındadır. Gelişmeye açık olan bu durum, program yeterliliklerinin garantiye alınmasında ve üniversitenin misyon farklılaşmasında sorunlar oluşturabilecektir...

Kurumda, öğretim üyesi başına düşen toplam öğrenci sayısı 2017 yılında 48,401 iken artan öğretim üyesi sayısı ile birlikte 34,37 düşmüştür (YÖKAK, Kurum Gösterge Raporu-2019). Bu durum olumlu bir gelişme olarak görülse de Dış Hekimliği, Ebelik, Hemşirelik, Mühendislik, gibi programlarda öğretim üyesi yetersizliklerinin devam etmesi ilgili birimlerde hedeflenen program çıktılarının güvence altına alınmasında önemli açıklar oluşturacaktır.

Akademik personelin öğretim yetkinliğini artırmak amacı ile yurt içi ve yurt dışı faaliyetlerinin desteklenmesi önemli bir adımdır. Daha kurumsal bir yaklaşım yönünden;

- öğrenme & öğretme merkezinin kurulması, anılan merkez aracılığı ile yenilikçi öğrenme & öğretme yaklaşımları, aktif öğrenme, ölçme değerlendirme, materyal geliştirme vb. konuları kapsayan seminer, çalıştay veya sürekli eğitim organizasyonlarının gerçekleştirilmesi;
- yenilikçi öğretme & öğrenme yöntemlerinin geliştirilmesine yönelik teşvik edici araştırma fonlarının ayrılması;
- akademik personelin eğitim-öğretim performansının değerlendirilmesinde geri bildirimlerle birlikte “öğretme portfolyolarının” hazırlanması ve sonuçlarının atama ve yükseltme koşullarında yer alması;
- akademik personelin öğrenme & öğretme faaliyetlerine yönelik teşvik ve ödüllendirme mekanizmalarının oluşturulması önerilmektedir.

14)...Üniversite kütüphanesinde tam zamanlı 3 personel çalışmakta olup tam metnine ulaşılabilen elektronik dergi sayısı 4149 ve son 3 yılda satın alınan kitap sayısı ise 22456 adettir. TÜBİTAK-ULAKBİM aracılığı ile ücretsiz on-line katalog taraması yapılabilmektedir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde kurum dışından kütüphane olanaklarına erişimde sorunlar yaşandığı saptanmıştır. Ancak, inşaat aşamasında bulunan yeni merkez kütüphanenin 2018 yılı içinde tamamlanacağı açıklanmıştır...

15)...Gerçekleştirilen ziyaretlerde, kurumda yeterli sayıda derslik, laboratuvar, toplantı salonu, vb. olduğu saptanmıştır. Ancak bazı birimlerde (örneğin, Fen Edebiyat Fakültesi, Veteriner Fakültesi) laboratuvar kapasitelerinin öğrenci oranına göre küçük olduğu ve biyogüvenlik gereksinimlerini karşılamadığı belirlenmiştir. Bu durum iyileştirilmesi gerekli yön olarak tespit edilmiştir...

Kurumun, yeni merkez kütüphane binası inşaatını tamamlaması ve hizmete alması, elektronik kaynak ve veri tabanı sayısının artırılması ve öğrenci sayısına düşen kitap oranının artmış olması övgüye değerdir (Kurum, 2019 yılı göstergelerine göre; 337324 adet e-kaynak sahip olup; öğrenci başına düşen e-kaynak sayısı 22,39 dur). Laboratuvar ve beceri geliştirme ortamlarının kapasitelerinin ve olanaklarının artırılması ve biyogüvenlik alanındaki iyileştirmeler konusunda kanıta dayalı veriye ulaşılamamıştır. Ancak öğrencilerle yapılan görüşmelerde bazı programlarda bu olanakların yetersiz olduğu vurgulanmaktadır.

16)...Üniversitenin öğrencilere sunmuş olduğu uygun ücrette yemekhane olanakları, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere desteğin iyi düzeyde olduğu görülmektedir. Ancak, yerleşkeler arası ulaşım, yemekhane hizmetleri, kalite ve Mediko Sosyal birimine erişim konularında iyileştirmeler yapılması gerektiği tespit edilmiştir...

Öğrenci toplulukları ve bu toplulukların etkinlikleri, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerine yön elik mekân, mali destek ve rehberlik desteğinin var olduğu, sosyal, kültürel, sportif faaliyetlerin, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı (SKS) aracılığıyla gerçekleştirildiği ifade edilmektedir. Ancak, Öğrenci toplulukları oluşturma, onaylama, izleme ve değerlendirme sistemi, varsa uzaktan ve çevrimiçi öğrenci topluluğu oluşturma ve yönetme süreç ve mekanizmaları, öğrenci topluluklarının yıl içerisindeki faaliyetlerinin değerlendirilmesine ve iyileştirilmesine yönelik sistematik yaklaşımların nasıl tanımlandığı belirlenememiştir.

Öğrencilere yönelik yıllık sportif, kültürel, sosyal faaliyetlerin listesi bulunmaktadır. Burada öğrencilere sunulan hizmetlerle ilgili öğrenci geri bildirimleri alınmaktadır. Ancak alınan geri bildirim sonuçlarının iyileştirme süreçlerine yansımalarının beklenen düzeyde olmadığı görülmektedir. Özellikle, Kurumun, yayınlamış olduğu 2018-2019 yıllarına ait memnuniyet anketleri raporlarında, kulüp, topluluk etkinliğinin yeterliliği ve sanatsal, kültürel sportif etkinliklerin yeterlilikleri oldukça düşük oranda puanladıkları görülmektedir (sırası ile %30,3 ve %26,7-2018-2019 memnuniyet anketi raporu). Bu durum, saha ziyaretinde öğrencilerle yapılan çevrim içi görüşmelerde de vurgulanmıştır.

Kurum, KİDR’de tüm birimlerinde uygun nitelik ve nicelikteki tesis ve altyapı sağlamak üzere fiziksel kaynaklar ve mekânlar bütünsel olarak yönetildiğini, tüm tesis ve altyapıların kullanımına ilişkin

sonuçlar sistematik olarak izlendiğini ve izlem sonuçlarının paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alındığını, ihtiyaçlar/talepler doğrultusunda kaynakların eşitlendirildiğini ifade etmektedir. Ayrıca, niversite, öğrencilere, uygun ücrette yemekhane olanakları sağlamakta ve sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere maddi destek vermektedir. Ancak tesis ve altyapılar ile yeterlilik durumu, tesislere erişim durumları, tesis ve altyapının kurumsal büyüme ile ilişkili olarak gelişim durumu (rneğin, birim sayısındaki artış ile fiziksel alanlardaki artış arasındaki ilişki gibi), kurumda uzaktan eğitim programları ve uygulamaları bunlara yönelik alt yapı, tesis, yetkin insan kaynağı, donanım ve yazılım durumları, paydaş katılımina ilişkin kanıtlar, öğrencilere sunulan hizmetlerle ilgili öğrencilerden alınan geri bildirimlerin sonuçlarının iyileştirmeye yansıtılması, yemekhane hizmetlerinin iyileştirildiğine dair kanıt bulunamamıştır.

17)...Kurumda Engelsiz Birimi bulunmakta ve çeşitli çalışmalar yürütülmekle birlikte, yapılan çalışmaların tüm üniversiteyi kapsamadığı tespit edilmiştir. Engelli bireylerin niversite olanaklarından daha etkin bir şekilde faydalanabilmesi için söz konusu alt yapının sağlanması önerilmektedir...

Engelli ğrencilerin eğitim-öğretimden daha iyi yararlanmaları için gerekli fiziki imknların sunulduğu ifade edilmektedir. Ancak zel yaklaşım gerektiren öğrencilerle ilgili uygulamalar (Kurullarda temsil, engelsiz niversite uygulamaları, varsa uzaktan eğitim süreçlerindeki uygulamalar vb.), geribildirimlerin iyileştirme mekanizmalarında kullanıldığına ilişkin belgeler, engelsiz niversite dlleri konularında kanıt sunulamamıştır.

18)...Kurum rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerini Merkez Kampüs'te yer alan Aile Sağlığı Birimi'nde yürütmektedir. Ayrıca, Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü'nün de psikolojik danışma hizmetlerini desteklemesi yönünde çalışmaların sürdürüldüğü bildirilmiştir. Ancak, merkezden uzak konumda yer alan Solhan ve Genç Meslek Yüksek Okullarındaki rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri Merkez Kampüs aracılığı ile sağlanmaktadır. Bu durum anılan hizmetin düzenli yürütülmesini ve erişilebilirliği kısıtlamaktadır...

Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı bünyesinde açılan Aile Sağlığı Merkezi (ASM) bünyesinde iki doktor ve bir psikolog görev yaptđıđı, ğrencilerin ASM'nin sağlık psikolojik destek hizmetlerinden yararlanabildiği ifade edilmektedir. Ayrıca, 2017-dış değerlendirme sürecinde de belirtildiği üzere, geleceğe yönelik olarak Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji bölümü bünyesinde "Psikoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi" kurulması ve anılan hizmetlere destek vermesi planlandığı açıklanmaktadır. Özellikle merkezden uzak birimlerde anılan hizmetlerin nasıl yürütüldüğü ve gelişmelerin ne olduğu konularına açıklık getirilememiştir.

19) ...Kurum lisans düzeyinde; bazı birimlerde ilan edilen kontenjanların boş kaldığı (rneğin; İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi vb); bu durumun nedenleri belirlenip, zm stratejileri geliştirilemez ise anılan programlar yüksek bir kapasite kaybı ve nitelik azalması sorunu ile karşı karşıya kalacaktır...

Programların güncellemesinin mevzuat çerçevesinde yapıldığı ifade edilmekle birlikte programların izlenmesi ve güncellenmesi sürecini tanımlayan kayıtlara ulaşılmaması; program çıktılarına ulaşılmadığı durumlarda iyileştirme çalışmaları ile ilgili niversitenin tanımlı bir sürecinin ve paydaş bilgilendirme mekanizmalarının oluşturulmaması; akredite ve/veya akreditasyon sürecinde programların bulunmaması ve öğrencilerin karar verici kurul ve mekanizmalarda beklenen sayı ve etkinlikte temsil edilmemeleri önemli bir gelişmeye açık yan olarak görülmüştür. Ayrıca, Kurumun, yüksek kontenjan kaybı bulunan lisans programlarında, nasıl bir düzenleme ve iyileştirme yaklaşımları sergilendiği belirlenememiştir. Ancak; 2017 yılında 58 olan lisans program sayısının 40'a düştüğü ve 2019 yılında toplam ğrenci sayısının yaklaşık %12 sinin (1826 ğrenci) mezun olmadan kurumdan ayrıldığı belirlenmiştir.

20)...Kurumda mezun bilgi sistemine ilişkin çalışmalar başlatılmış olmakla birlikte bazı eksikliklerin bulunduğu tespit edilmiştir. Dış paydaşların eğitim ve öğretime olan katkısı nedeniyle,

bu sistemin ivedilikle iyileştirilmesi ve daha fazla mezuna ulaşılması büyük önem taşımaktadır...

Mezun izleme sistemine ilişkin tüm programları kapsayan uygulamalar vardır ve bunlardan bazı sonuçlar elde edilmiştir (*Kanıt; Bingöl Üniversitesi 2018-2019 Memnuniyet Anket Raporları*). Ancak bu sonuçların değerlendirilmesi ve karar almalarda kullanılması gerçekleştirilememiştir. Mezun izleme sistemi kanıt olarak sunulmuştur. Bununla birlikte; iş dünyasının mezun yeterliliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinin kurum tarafından %54 olarak bildirirse de (*YÖKAK, 2019 Kurum Gösterge Raporu*) , mezun izleme sistemi kapsamında gerçekleştirilen iyileştirme uygulamalarına ilişkin kanıtlar sunulmamıştır.

21)... Kurumda güçlü bir yabancı diller bölümü ve hazırlık programı bulunmasına rağmen; Kurum, lisans düzeyinde, her yıl kayıt yaptıran öğrencilerin (1500 öğrenci), yaklaşık %28'sine yabancı dil hazırlık eğitimi verebilmektedir (400 öğrenci). Diğer taraftan, yabancı dillerle ilgili olarak öğretim elemanları ders yüklerinin çok ağır olduğunu ifade etmektedir. Bu konuya yönelik yeni bir organizasyon yapılması yararlı olacaktır...

Kurumda, ilk yıl öğrencilere verilen yabancı dil hazırlık sınıfı kontenjan kapasitesi yetersizliği devam etmektedir. Anılan birimde, verilen eğitimin, TYYÇ standartları kapsamında, B2 düzeyinde program çıktısına ulaşılmasını güvence altına alacak iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi önemlidir.

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Kurumun, 2017 yılı dış değerlendirme süreci sonucunda belirlenen;

Güçlü Yönler :

1) Akademik kadronun yayın performansı ile paralel olarak yurt içi ve yurt dışı kongre, çalıştay ve seminerlere katılımın yılda iki defa desteklenmesi, misyon farklılaşması ile uyumlu araştırma projelerinin BAP tarafından desteklenmesine öncelik verilmesi ve bu durumun senato kararı ile güvence altına alınması....

2) Lisansüstü tez konularının çoğunlukla bölgesel gereksinimler dikkate alınarak belirlenmesi... olarak tanımlanmış; kuruma gerçekleştirilen izleme ziyaretinde anılan güçlü yönlerin sürdürülebilir olduğu görülmüştür.

Gelişmeye Açık Yanlar ve İzleme Değerlendirmesi :

Kurumsal Geri Bildirim Raporu -2017 de “Araştırma ve Geliştirme” ana başlığı içinde yer verilen ve 10 başlıkta sıralanan gelişmeye açık yanlara ilişkin izleme değerlendirme ve öneriler aşağıda açıklanmıştır.

1) ... Kurumun araştırma faaliyet raporları ile diğer akademik faaliyetleri (eğitim, öğretim, topluma hizmet) arasında henüz tanımlı, sistematik uygulaması olan ve izlenen bir ilişki bulunmamaktadır. Ancak, kurumun ulusal ve uluslararası gelişmeler ve özellikle misyon farklılaşması doğrultusunda iç ve dış paydaşların doğrudan katkıları ile araştırma stratejileri ve hedeflerini 2018-2022 dönemi için hazırlamış olduğu stratejik plana yansıttığı ve bu stratejilerini kurumun diğer akademik faaliyetleri ile örtüştürdüğü öğrenilmiştir...

Kurumun, yeni hazırlanan 2018-2022 stratejik planı doğrultusunda, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin fiziki, teknik altyapı, mali kaynak oluşturma ve uygun bir şekilde kullanımına yönelik bütçe imkânları dâhilinde politika, hedef ve göstergeleri oluşturulmuştur. Kurum, stratejik planı çerçevesinde belirlenen tarımsal ve havza bazlı kalkınma öncelikleriyle uyumlu, toplumsal katkıya dönüştürülebilir araştırma ve geliştirme faaliyetlerini teşvik etmektedir. Tanımlanan bu politika, Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) yönergesine de yansıtılarak, kaynak paylaşımında kurumun farklı birimleri arasında dengeli bir dağılım sürdürülmektedir. Kurum tarafından hazırlanan araştırma konuları ve çalışmalar bölgede var olan ekonomik ve sosyokültürel potansiyeli ortaya koymayı ve geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ancak; akademik personel ile yapılan görüşmelerde BAP kaynaklarından ayrılan bütçenin yetersiz olduğu vurgulanmaktadır. Üniversitenin, BAP’a ayrılan mali kaynağın artırılması çabası içinde olması kayda değer bir durum olarak görülmüştür.

Kurumun toplumsal katkı sağlamak üzere gerçekleştirdiği akademik çalışmalar, eğitim hizmetleri, kamu ve özel kuruluşlarla çeşitli proje ve işbirliği çalışmaları bağlamındadır. Bu çalışmalar, bölgesel-yerel ölçekte tespit edilen sorunların çözümüne yönelik olarak; ilgili kurumlar/kuruluşlar ile birlikte sınırlı sayıda yapılan çalışmalar, gerçekleştirilen seminerler-paneller ve konferanslardır. Dolayısı ile Kurumun araştırma faaliyet raporları ile diğer akademik faaliyetleri (eğitim, öğretim, topluma hizmet) arasında tanımlı, sistematik uygulaması olan ve izlenen bir ilişki kurulduğuna dair kanıt bulunamamıştır.

2)... Kurumun pilot üniversite misyonu ile ilişkili projelerinin öncelikli olarak desteklenmesi ve ek bütçe artırımı taleplerine öncelik verilmesi senato kararı ile güvence altına alınmıştır. Yeni dönemde, tanımlanan stratejinin yeni açılacak programlara yansıtılması ve bu stratejilerin hedeflerine ulaşmış olmasının yıllık olarak gözden geçirilmesi ve bunu nitelik ve nicelik olarak güvence altına alan yönetsel ve idari yapılanmanın geliştirilmesi beklenmektedir...

Yeni stratejik plan döneminde, Kurumun, “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksekokulu”

yapılanması örneğinde olduğu gibi, stratejik hedeflerle uyumlu ve araştırma-egitim - topluma katkı bütünselini önceleyen yeni programların yaygınlaştırılması ve bu stratejilerin hedeflerine ulaşım ulaşmadığının yıllık olarak gözden geçirilmesi ve bunu nitelik ve nicelik olarak güvence altına alınması önerilmektedir.

3) ... Kurumun ihtisaslaşma sürecinin bir çıktısı olarak "Tematik Teknokent" kurulmasının hedefler arasında yer aldığı bilgisi edinilmiştir...

4) ... Kurumun araştırma ve geliştirme faaliyetleri için tam donanımlı merkez araştırma laboratuvarı bulunmaktadır. Merkez laboratuvarın politika ve stratejileri yönergelerle belirlenmiştir. Ancak, iyi planlanmış bir Teknoloji Transfer Ofisi yapılanması ile işlerliğin artırılacağı düşünülmektedir. Mevcut projeler genelde sınırlı bir mali kapasiteye sahip olan BAP bütçesinden sağlanmaktadır

Kurumun, yeni stratejik planında yer alan tematik teknokent kurulması hedefini ve teknoloji transfer ofisi yapılanmasının tamamlanması ve uygulama aşamasına geçmesi beklenmektedir. Kurum içi kaynakların araştırma faaliyetlerine tahsisi için kriterler, Bingöl Üniversitesi Proje Koordinasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği, Bingöl Üniversitesi Öğretim Elemanlarının Sosyal Faaliyetler ve Kısa Süreli Bilimsel Etkinliklerini Destekleme Programı Uygulama Esasları ve Üniversitelerin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programının da temel olarak aldığı Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik kapsamında belirlenmektedir. Bu kriterler, araştırma faaliyetlerinde yer alacak personel, ayrılacak bütçe ve değerlendirme kriterleri gibi temel esaslara yönelik düzenlemeler kapsamında açıkça belirlenmiştir. Ayrıca her yıl ihtiyaç ve talepler gözden geçirilerek, Rektörlük tarafından ayrılan bütçe mevcut talepler doğrultusunda kullanılmaktadır.

BAP kaynaklarına ilave olarak Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma misyonuna uygun verilen ek kaynaklar Pilot Üniversite Koordinasyon Merkezi (PİKOM) vasıtasıyla kullanılmaktadır.

5) ... Kurumun araştırma çalışmaları için, TÜBİTAK, SANTEZ, Avrupa Birliği Projeleri, gibi üniversite dışı fonlamaların yetersiz olduğu gözlemlenmiş, bu fonlamaları artırmaya yönelik rekabetçi stratejiler konusunda tatmin edici bilgi edinilememiştir. Üniversitenin, bölgesel katkı çerçevesinde konumu ve misyonu dikkate alınarak daha fazla dış kaynak yaratma çabası içinde olması beklenmektedir...

Kurumun araştırma çalışmaları için, TÜBİTAK, SANTEZ, Avrupa Birliği Projeleri gibi üniversite dışı fonların yetersiz olduğunun farkında olup dış fon desteğini artırmaya yönelik rekabetçi stratejiler belirleme çabası içindedir. Kurumda daha fazla dış kaynak oluşturmaya yönelik proje destek ofisi kurulmuş, proje eğitimleri, diğer üniversiteler, kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla işbirliği toplantıları yapılmıştır. Üniversite dışı kaynak temini için araştırma projeleri başvuruları her geçen yıl arttığı görülmekle birlikte proje başvurularının pozitif desteğe dönüşebilmesindeki kısıtlılıkların belirlenmesi ve bu kısıtlılıkların iyileştirilmesi için gereken çabaların artırılması beklenmektedir.

6) ... Doktoralı akademik insan kaynağının yetiştirilmesinde kurum, diğer üniversitelerle işbirliği içinde önemli çaba harcamaktadır. Bu alandaki önceliklerin ve çalışmaların yeni dönem stratejik plan içerisinde ele alınması (bütünleştirilmiş doktora programları, uluslararası destekli sandviç doktora programları vb.), izlenmesi ve belli aralıklarla sistematik olarak gözden geçirilmesi beklenmektedir.

7) ... Doktora programları ve doktora öğrencisi mezun sayılarının artırılması beklenmektedir. Kurumda, Kimya yüksek lisans ve Tarla Bitkileri yüksek lisans programlarında gözlenen başarılı örneklerin yanı sıra; genele bakıldığında, enstitülerde tamamlanan tezlerin uluslararası düzeyde indeksli dergilerde yayına dönüştürülme sayısı ve etki gücünün düşük olduğu saptanmıştır.

8)... Adayların araştırma becerilerini geliştirmeye yönelik dersler ile liderlik, takım çalışması, proje yönetimi, kariyer gelişimi gibi sektöre yönelik “aktarılabılır beceri” derslerin sınırlı sayıdaki lisansüstü programlarda yer aldığı ve “Bilimsel araştırma teknikleri ve yayın etiği” derslerinin zorunlu ders olarak müfredata eklendiği sözlü ifade edilse de bu derslerin, bazı yüksek lisans programlarında müfredatta belirlenmediği

9) ... Lisansüstü öğrencilerin, kayıtlı bulunduğu enstitü dışında diğer enstitülerden ortak alabileceği ders sayılarının ve teorik ders saati / uygulama saati oranlarının yetersiz olduğu belirlenmiştir...

Kurumun, master ve doktora programlarının Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma alanına yönelik araştırma ürünlerine dönüşmesi için standartların, süreçlerin ve sistemlerin geliştirilmesi hedefi vardır. Bu konuda yeni bir lisansüstü program açtıkları ifade edilmektedir.

Kurum, doktora unvanına sahip akademik personel sayısı, yüksek lisans ve doktora program sayıları ve öğrenci sayıları her geçen yıl artması önemli olmakla birlikte bu alandaki önceliklerin ve çalışmaların izlenmesi, sistematik olarak gözden geçirilmesi ve tamamlanmış tezlerin uluslararası indeksli dergilerde yayına dönüştürülme oranının artırılması beklenmektedir.

Kurumda, “bilimsel araştırma teknikleri ve yayın etiği” derslerinin zorunlu ders olarak müfredata eklendiği ancak bazı programlarda müfredatta yer almasına rağmen haftalık ders konularının bilgi sistemine kayıt edilmediği, bazı enstitülerde tüm programlarda benzer haftalık içeriklere sahip olduğu görülmektedir.

Doktora düzeyinde, adayların, kayıtlı bulunduğu enstitü dışında diğer enstitülerden ortak alabileceği ders sayılarının ve teorik ders saati / uygulama saati oranlarının iyileştirildiğine dair bir bilgiye rastlanılmamıştır. Doktora programlarının disiplinler arası ekip çalışmasını ve ülke-bölge sorununu öncelikle, yeni bilgi ve ürün üretmeye odaklanmış nitelikli akademik personel ve araştırmacı yetiştirme hedefini güvence altına alacak iyileştirmeleri uygulamaya geçirmesi beklenmektedir.

10)... Kurumun BAP faaliyet raporları ve KİDR irdelendiğinde, öğretim üyesi başına düşen proje sayısı ve uluslararası atıf endekslerine giren yayın sayısı oldukça düşük orandadır. Her ne kadar akademik yükseltme aşamasında bulunan öğretim görevlilerinin bu konuda bir eylemleri söz konusu olsa da yayın sayısından daha ziyade niteliğin öne çıkarılacağı bir planlamanın yapılması önerilmektedir...

Kurum stratejik planında hedef olarak belirlenen ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlık oranının artırılması adına, üretilen uluslararası destekli proje sayısının %10 seviyesine ulaşması, ulusal destekli proje sayısının her yıl %20 artırılması, ulusal ve uluslararası proje ve destek kaynakları ile ilgili bilgilendirme faaliyetlerinin düzenlenmesi, bilimsel yayın (ISI, diğer hakemli dergiler, kitap ve kitap bölümü) sayısını her yıl %5 artırılması ve bu yayınların tarım ve havza bazlı kalkınma alanı ile ilişkili olanları her yıl %10 artırılması, öğretim üyesi başına ulusal ve uluslararası akademik konferanslarda sunulan bildiri sayısının her yıl %10 artırılması ve bu bildirilerin tarım havza bazlı kalkınma modeline katkı sağlayacak nitelikte olanların oranını her yıl %20 artırılması şeklinde performans göstergeleri belirlemiştir. Bu göstergeler yıllık faaliyet raporları ile izlenmektedir.

Bingöl Üniversitesi adresli yayın sayıları ve öğretim elemanı başına düşen yayın sayıları “Web of Science” verilerine göre 2017 yılında 230 yayın Öğr. Elm. (529) başına düşen yayın 0.43, 2018 de 342 yayın Öğr. Elm. (578) başına düşen yayın 0.59, 2019 da 411 yayın Öğr. Elm. (630) başına düşen yayın 0.65, olarak tespit edilmiştir. Ayrıca; YÖKAK-2019 Performans Göstergeleri kayıtlarına göre, Kurumun Q1 dergilerdeki yayın oranının 2017 de %24 den 2019 da %46,9 ulaştığı ve atıf puanının 5,78 den 7,15 yükseldiği saptanmıştır. Kurumun araştırma göstergeleri bazında artan yükselme eğrisi övgüye değerlidir.

Yayın sayıları ve diğer akademik faaliyetlerle ilgili veriler yıllık olarak toplanmakta, ayrıca uluslararası

yayınlar teşvik programı ile teşvik edilmektedir. Ancak, sistematik olarak bu verilerin kimler tarafından nasıl değerlendirildiği ve yapılan iyileştirmelerin neler olduğuna dair bulguya rastlanılamamıştır.

Kurum, izleme ziyareti sırasında, toplumsal katkı kapsamında arıcılıkla ilgili örnek çalışmalar gerçekleştirildiği, arıcıların uygulamalı olarak eğitildiği, Bingöl balıyla ilgili sertifikasyon ve coğrafi işaret çalışmalarının bulunduğu, Kıraat Enstitüsü tarafından din görevlilerinin eğitildiği, şehirle işbirliği ve halkın katılımıyla eğitim faaliyetleri düzenlendiği, şehrin sosyal kültürel yapısına katkıda bulunacak faaliyetlerin düzenlendiği ifade edilmesi önemli olmakla birlikte; toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi ve organizasyonel yapısının tanımlanması; kurumun topluma hizmet politika ve performans göstergelerinin izlenmesi, değerlendirilmesi, kanıta dayalı iyileştirme adımlarının gerçekleştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması beklenmektedir.

YÖNETİM SİSTEMİ

Kurumsal Geri Bildirim Raporu-2017 de “Yönetim Sistemi” ana başlığı içinde yer verilen;

Güçlü Yönler :

1)Üniversitenin iç mevzuat hazırlıklarının, konunun uzmanı olan personelin oluşturduğu mevzuat komisyonu tarafından hazırlanıyor olması.... ve

2)Özellikle yerel basın organları ile iletişim ve toplumu bilgilendirici faaliyetlerin dinamik bir yapıya sahip olması...olarak sıralanmış ve izleme değerlendirmesinde, anılan güçlü yanların sürdürülebilir olduğu gözlenmiştir.

Gelişmeye Açık Yanlar ve İzleme Değerlendirmesi:

Kurumun, 2017 yılı dış değerlendirme süreci sonucunda belirlenen ve 3 madde altında sıralanan gelişmeye açık yanlara ilişkin izleme ziyareti değerlendirmeleri ve öneriler aşağıda açıklanmıştır.

1)....Kurum iç kontrol sisteminin önemli bir kesiti olan birim risklerinin belirlenmesi ve bu risklere karşı eylem planlarının hazırlanması... gelişmeye açık yan olarak görülmüştür

Kurum, 2018-2022 Stratejik plan yapılması ile birlikte “stratejik yönetim modeline “ geçmiş ve model; üst yöneticilerin liderliği, Stratejik Daire Başkanlığı’nın koordinatörlüğü ve harcama birimlerinin desteği ile yürütülmeye başlanmıştır. Kurum, sağladığı ürün ve hizmet kalitesinin, takip edilmesi, ölçülmesi ve iyileştirilmesi amacı ile 69 alt birimi kapsayan bir çalışma yürütmüş ve sürekliliğini sağlamak amacı ile Türk Standartları Enstitüsü’ nün “TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi” ile de güvence altına almıştır. Durum değerlendirmelerinin her 6 ayda bir yapıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca, tüm alt birimler ölçütünde,” *Risk ve Fırsatlar Çizelgesi*” ve “*Acil Durum Eylem Planları*” tanımlanmıştır.

Kurum, Maliye Bakanlığı’nın yayınlamış olduğu “Kamu İç Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi” olarak 2015-2017 yıllarını kapsamakta olup; anılan süreçte izlem sonuçları ve yapılan iyileştirmelerin neler olduğu belirlenememiştir. Kurumun, bu bağlamda, 2018-2019 yılına ait eylem planlarının görünürlüğünün sağlanması ve Kalite Yönetim Sistemi güvencesi kapsamında anılan konuda yapılan raporlamaların ve iyileştirmelerin tanımlanması beklenmektedir. Ayrıca, alt birimlerin, risk ve acil durumları; yangın, terör, deprem, kimyasal tehlike, su taşkınları ve sel olarak belirlenmiş; kurumun operasyonel süreçleri olarak tanımladığımız eğitim-öğretim; araştırma; topluma katkı gibi bileşenlerde de karşılaşılabilecek riskler ve bu risklere karşı eylem planlarının da hazırlanması önerilmektedir.

2) ...Üniversitenin son üç yıllık performans programları incelendiğinde, stratejik planla bütçe ilişkisinin geliştirilmesinin gerektiği; performans programlarında faaliyetlerin belirlenmesinde çok genel ifadeler kullanıldığı görülmüştür. Bu bağlamda faaliyet ve projelerin stratejik plan ve performans programındaki hedeflere uygun şekilde yazılması ve maliyetlendirilmesi sağlanmalıdır...” ifade edilmiştir.

Kurum, 2018-2022 stratejik plan ile birlikte performans dayalı bütçeleme sistemine geçiş yapmıştır. Strateji Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan performans raporlarında “performans hedefleri-göstergeleri ve faaliyet maliyetleri” ilişkisi kurulmuş ancak; bu ilişkinin faaliyet raporları ve stratejik plan göstergeleri ile uyum ve örtüşmelerinde yetersizlikler görülmüştür. Stratejik plan göstergeleri, performans raporu ve faaliyet raporları arasında veri ve değerlendirme uyumunun sağlanması ve daha özenli kaleme alınması beklenmektedir. Akademik kadronun yetkinliği; yıllık faaliyet raporları ve YÖK- performans dayalı teşvik sistemi raporlamaları ile izlemekte ve akademik ve idari personelin memnuniyet düzeylerinin ölçülmesi, izlenmesi ve sonuçların değerlendirilmesi kurumsal takvim içinde yer almakta ve uygulanmaktadır.

3)...Bingöl Üniversitesinin kalite güvence sisteminde, mevcut yöneticilerin liderlik özelliklerini ve verimliliklerini ölçme ve izlemeye imkân sağlayacak bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bunu sağlayacak anket çalışmaları ve başarıyı ödüllendirme sistemi çalışmalarına gereksinim duyulmaktadır...” saptaması yapılmıştır.

Bilindiği üzere personelin yetkinliklerinin artırılmasında eğitim ve liyakat önceliklidir. Bu bağlamda; performans yönetimi ile eğitim planlamasının bütünleştirilmesi; eğitim planlamasının, performansın geliştirilmesi ve yetkinliklerin artırılması odaklı olması önerilmektedir. Ayrıca, performansın izlenmesi ve kanıta dayalı stratejik yönetişimin sağlanabilmesi için faaliyet raporlarında, stratejik hedeflere yıllar bazında ne düzeyde ulaşıldığının belirlenmesi ve karşılaştırılmasının yanı sıra cari bütçenin yine yıllar bazında:

Gelir: Devlet katkısı +araştırma geliri +toplumsal katkı geliri +bağış;

Gider: Personel gideri + eğitim gideri + araştırma gideri + toplumsal katkı gideri;

bütünsel olarak izlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Mevcut yöneticilerin, akademik -idari personel ve hatta mümkünse öğrenciler tarafından liderlik özelliklerini ve verimliliklerini ölçme-değerlendirme çalışmalarının sistematik yapıya dönüştürülmesi; akademik liderlik yanında kalite güvencesi çalışmalarına da etkin liderlik yapılması, hesap verilebilmesi önemlidir. Kalite güvencesi farkındalığının artırılması ve içselleşmenin sağlanmasında eğitilmiş gönüllü liderlerin önemli rolleri söz konusudur.

UZAKTAN EĞİTİM

Kurumun 2018-2022 strateji planı incelendiğinde, teknolojinin eğitim süreçlerinde etkin bir şekilde kullanılması konusunda gerekli girişimlerin yerine getirilmesi tavsiyesinde bulunulmuş, bu çerçevede Kurum, *Yükseköğretim Dijital Dönüşüm Projesine* dâhil olmuştur. 669 öğretim elemanı ile 16.119 öğrenci bu projeden yararlanmıştı. Bu durum önemli olmakla birlikte uzaktan eğitimin kalitesini geliştirmeye yönelik stratejik amaç ve hedefler ile politikaların belirlenmemesi gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir. Ancak Kurumda uzaktan/karma eğitim ile ilgili stratejik amaç ve hedef belirlenmemekle birlikte, *Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinin* kurulması, Merkez misyonunun “İnsan odaklı eğitim, araştırma ve uygulama faaliyetleri çerçevesinde nitelikli bireylerin yetiştirilmesi için eğitim teknolojilerindeki yenilikleri uzaktan eğitim alanına uyarlamak, uzaktan eğitim yoluyla verilen dersleri ve sınavları yönetmek, Bingöl Üniversitesi öğrencilerine ve öğretim elemanlarına bu konuda teknik alt yapı desteği sunarak eğitimin kalitesini arttırmaktır.” şeklinde belirlenmesi, gereken önlemlerin alınması noktasında önemli bir uygulama olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte politikaların uzaktan/karma eğitimi de içerecek şekilde güncellenmesi önem arz etmektedir.

Bingöl Üniversitesinde pandemi süreciyle birlikte tüm bölümlerde senato kararıyla uzaktan eğitim kararı alındığı görülmektedir. Ancak program/ders çıktılarının uzaktan eğitimle gerçekleşebilme oranı ve imkanına yönelik bölümler bazında yapılmış analizlere rastlanılmamıştır. Öğrencilerle yapılan odak grup toplantısında bazı programlarda (Dış Hekimliği gibi) uygulamaya yönelik yetkinliklerin uzaktan eğitimle kazanılmadığı ifade edilmiş, yüz yüze eğitime geçildiğinde sıkıntılarla karşılaşılacağı ifade edilmiştir. Bu çerçevede bazı programlarda uygulamaların ilgili paydaşlarca izlenerek değerlendirilmesi ve gerekli önlemlerin alınması önerilmektedir.

Kurum uzaktan eğitim sürecini yürütebilmek, ölçme ve değerlendirmeyi yapabilmek amacıyla bazı sistemler edinmiştir. Bu sistemin eş zamanlı ve eş zamansız derse uygun olması, performans ödevi verme gibi süreç odaklı değerlendirme yöntemlerine izin vermesi önemlidir. Ancak odak grup görüşmelerinden elde edilen verilere göre ölçme değerlendirme sistemi üzerinden yürütülen sınavların güvenliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Kurum daha önceki yeterliklerinin/öğrenmelerinin kurum tarafından tanınması ve sertifikalandırmasıyla alakalı olarak (örn. dikey geçiş öğrencileri) örgün eğitim mevzuatını kullanmaktadır. Fakat uzaktan alınan eğitimin tanınması ve sertifikalandırılmasına yönelik sistem kurulmamıştır.

Kurum *Uzaktan Eğitimde Kalite Güvencesi Ek Raporunda* uzaktan eğitim süreçlerinde öğrenci katılımlarında bazı sorunların yaşanabildiğini ifade etmektedir. Odak grup görüşmelerinde bu durum teyit edilmiştir. Diğer taraftan kazanımların elde edilmesi ve değerlendirme sürecinin zamana yayılabilmesi amacıyla senato kararıyla en az bir ödevin verilmesi ve ödevin puanlanması önemli bir uygulamadır. Ancak bu uygulamaların proje, portfolyo vb. yöntemlerle çeşitlendirilmesi, tartışma forumlarının yaygınlaştırılması önerilmektedir. Kurum kullanılan sistemin öğrenci görüşlerinin alınması için kullanıma uygun olduğunu ifade ederek, öğretim elemanlarının öğrencilerle iletişiminin sağlandığını belirtmiştir. Bununla birlikte geri bildirim mekanizmalarının birebir ve odak grup görüşmeleri gibi yöntemlerle çeşitlendirilmesi beklenmektedir.

Kurum uzaktan eğitim kapsamında öğretim elemanlarının uzaktan eğitim yetkinliklerini artırmak için *uzaktan eğitim sistemi eğitimi* verildiği belirtmektedir. Bu durum takdire şayan olmakla birlikte odak grup toplantılarından elde edilen sonuçlar çerçevesinde bu eğitimlerin öğrenme yönetim sisteminin kullanımının yanında uzaktan öğretim yaklaşım ve yöntemleri, uzaktan ölçme-değerlendirme yöntemleri, dijital içerik hazırlama ve yayınlama süreçleri, telif hakları ve etik gibi boyutları kapsamaması beklenmektedir.

Kurum öğrenme süreçlerini dışarıdan tedarik ettiği programla yürütmektedir. Programın süreci kolaylaştıran özellikleri olmakla birlikte kurumun kendisine ait bir programının olması, verilerin kurumuna ait sistemlerde saklanmaması gelişmeye açık yan olarak görülmektedir. Ayrıca kurumda

kütüphane e-kitap sayısındaki artış, veri tabanlarına dışarıdan ulaşılabilmesi, dijital dokümanlar ulaşma imkanlarının artırılması önemli uygulamalardır.

Kurumda fiilen uzaktan eğitim yapılmasına rağmen uzaktan eğitim uygulamalarında yaşanabilecek sorunların çözümüne yönelik planlamaların bulunmaması gelişmeye açık yandır. Yine senatoda alınan ödev verilmesi ve puanlanması kararı dışında uzaktan eğitim ders içeriklerine yönelik ilkelerin belirlenmesi kurumdan beklenmektedir.

Uzaktan eğitim süreçlerinde öğretim elemanı-öğrenci iletişiminin sağlandığının odak grup görüşmelerinde ifade edilmesi memnuniyet vericidir. Bununla birlikte uzaktan eğitim süreçlerinde yaşanacak aksamaların öğrenci motivasyonunu bozmaması için iletişim mekanizmalarının ve katılımcıların genişletilmesi (Bire bir, odak grup vs.) önem arz etmektedir. Kurumda engelli öğrencilere yönelik senato kararıyla gerekli tedbirlerin alınması kararlaştırılması memnuniyet vericidir. Ancak bu tedbirlerin ilkeleri ve muhtevasına yönelik kanıtlara ulaşamamıştır.

Kurum memnuniyet anketiyle uzaktan eğitim sürecini değerlendirmeye çalışmaktadır. Bunun yanında uzaktan eğitim yoluyla verilen programların eğitim amaçları ve hedeflenen öğrenme çıktılarına ulaşma düzeyinin dönemlik olarak, yıllık olarak ve program süresi sonunda çevrimleri kapatılacak biçimde izlenmemesi ve sonuçların sistematik olarak gözden geçirilerek iyileştirme yapılmaması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bingöl Üniversitesi, 13 yıllık kısa geçmişine rağmen, üstlenmiş olduğu misyon ve stratejik hedefleri doğrultusunda kaliteyi önceleyen bir yaklaşım ve genç-dinamik akademik kadro ile sürekli iyileşmeyi benimseyen bir kurum olarak büyümesini sürdürecektir. Kurumda, 2017 yılında gerçekleştirilen kurumsal dış değerlendirme ziyareti sonrasında hazırlanan “Kurumsal Geri Bildirim Raporu”nda belirtilen güçlü yönlerin Uluslararasılaşma süreçleri hariç güçlü yönlerini korudukları görülmüştür.

Kurumun, son 3 yıl içinde operasyonel süreçler ölçütünde, kazanımları ve geliştirilmesi beklenen öneriler aşağıda özetlenmiştir. Aşağıda, İzleme raporu içinden özetlenen önerilerin, Kurumun sürekli iyileşmeyi benimseyen hedeflerine destek vermesi öngörülmektedir.

Kurumun son 3 yıl içinde gerçekleştirdiği iyileştirmeler

- Stratejik plan hazırlama deneyiminin kazanılması (2018-2022) ,
- Misyon, vizyon ve temel değerlerin güncellenmesi,
- Misyon, vizyon ifadelerinin Kuruma özel ve yol gösterici olması,
- Kalite Yönetim Koordinatörlüğü ve alt birimlerin kurulması,
- TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi’ne sahip olunması,
- Mezun dâhil tüm iç paydaşları kapsayan anket çalışmalarının kurumsallaşması,
- Anket çalışmalarına “Halk Anket” ile Bingöl Halkının da dâhil olması;
- Kalite el kitabı’nın hazırlanması,
- Senato kararı ile her dönem en az bir ödev verilmesi,
- Kütüphane olanaklarının genişletilmesi,
- Eğitim-öğretim performansının anket katılımları ile değerlendirilmesi,
- Mezunların istihdam edilebilirliğinin izlenmesi,
- Kurum stratejik plan ölçeğinde araştırma politikalarını başarı ile yürütmesi,
- BAP kaynaklarının PİKOM bağlamında önceliklendirilmesi,
- Akademik personelin araştırma performansının izlenmesi,
- Bölge ve toplumla etkileşim vurgusu ve sorunlarına odaklanması
- Alt birimler ölçütünde,” Risk ve Fırsatlar Çizelgesi” ve “Acil Durum Eylem Planları” tanımlanması,

övgüye değerlidir.

Öneriler

Kalite Güvence Sistemi

- Kuruma özel, kurumsal performans göstergelerinin tanımlanması,
- Kurum Kalite Yönetimi Koordinatörlüğü’nün; Stratejik Yönetim Modelinde yeri ve sorumluluğunun açıklık kazandırılması,
- Kalite güvencesi süreçleri ile stratejik plan, YÖKAK standartları ve Kurum anahtar performans göstergelerinin bütünleştirilmesi,
- Kalite Komisyonunun üye yapısının gözden geçirilmesi,
- Anketlere katılım sayısının ve çeşitliliğinin artırılması, yıllara göre analiz ve iyileştirme sonuçlarının da yayınlanması,
- Takvim yılı temelinde, TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi ile bütünleşen PUKÖ döngüsünün «Kontrol etme» ve «önlem alma» süreçlerinin analiz raporlarının yayımlanması,
- Dış Danışma Kurulu’nun oluşturulması,
- Gerek Üniversite gerekse Birimler düzeyinde, PUKÖ aşamalarının bütününde sistematik ve sürdürülebilir şekilde paydaş katılımının sağlanması,
- Kurumun uluslararasılaşma yaklaşımının ortak programlar, ortak araştırma ağlarına katılım ve

müfredat uyumu gibi alanları da kapsayacak şekilde genişletilmesi;

Eğitim ve Öğretim

- Programların tasarımı ve onayında, paydaş katılımlarının da sağlandığı sistematik uygulamalarının genişletilmesi;
- PUKÖ döngüsünün ne zaman, nasıl ve kim tarafından kapatılacağına tanımlanması,
- Bologna Bilgi Paketi'ndeki eksiklerin tamamlanması (matrisler...), her bir ders için “*ders izlencelerinin*” yapılandırılması,
- Program yapısının ve ders dağılım dengelerinin değerlendirilebilmesi için zorunlu-seçmeli ders dengesi (seçmeli>%25 gibi), meslek-meslek dışı ders dengesi (meslek<%60 gibi), kültürel derinlik ve farklı disiplinleri tanıma imkanı (genişlik) (>%25 gibi) gibi hususlarda kurumsal politikaların belirlenmesi,
- Öğrenci iş yükünün belirlenmesinde her dönem öğrenci görüşünün de alınması,
- Program ve ders tasarımı aşamasında, ders kazanımları ile ders verme ve ölçme-değerlendirme yöntemleri uyumunun güvence altına alınması (Bloom Taksonimi),
- Kurum, önceki öğrenmenin tanınmasını kolaylaştıran düzenlemeleri desteklemesi,
- Sınıfta öğrenen odaklı, aktif ders verme metodolojilerini bir politika olarak yaygınlaştırması,
- Üniversitenin, süreç odaklı-çıktı temelli ölçme-değerlendirme yöntemlerini uygulamasını bir politika olarak benimsemesi ve sınav soruları ile ders kazanımlarını eşleştirmesi,
- Öğrenci ve akademik personelden alınan geri bildirimlerin yorumlanması ve sonuçların kararlarda kullanılması,
- Danışmanlık hizmet kalitesinin güvence altına alınması (erişim, verilen hizmetin etkinliği, kapsamı, beklentilerin karşılanması, iyileştirmeler vb.),
- Öğrenme&öğretmede kalitenin değerlendirilmesinde anket sonuçlarının yanı sıra «öğretim portfolyosu» kültürünün de yaygınlaştırılması, sonuçlarının öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterlerinde dikkate alınması,
- Akademik kadro yetersizliği bulunan birimlerin program çıktılarını güvence altına alacak yaklaşımların sergilenmesi (Dış hekimliği, Hemşirelik vb.),
- Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler alanlarının ve etkinliklerinin genişletilmesi,
- Engelsiz üniversitesi koşullarını yerine getirecek önlemlerin yaygınlaştırılması,
- Rehberlik, psikolojik danışmanlık hizmetlerinin merkezden uzak birimlere de genişletilmesi,
- Programların çıktılara ulaşılma düzeyinin belirlenmesinde, tüm öğretim elemanlarının sorumluluk aldığı sistematik-bütünsel bir değerlendirmeye gidilmesi,
- Öğrenen odaklı öğrenme&öğretme süreçlerine odaklanan eğitimcilerin eğitimi programlarının önceliklendirilmesi,

Araştırma ve Geliştirme

- Kurum, üniversite dışı ve yurt dışı fonlara yönelimi teşvik etmesi,
- Doktoralı araştırmacı (post doc olanakları) kadrosunu güçlendirmesi,
- Müfredat yapılanmaları düzeyinde eğitim-araştırma bütünleşmesini sağlaması (örn: tüm programlarda bitirme tezi, bitirme projesi vb.)
- Araştırmacıların, araştırma yetkinliklerinin gelişimi için; Üniversite'nin farklı disiplinler ve girişimlerle işbirlikleri ve ağlar oluşturması,
- Araştırma merkezlerinin yıllık faaliyetlerinin bütüncül olarak analizlerin yapılması ve görünürlüğüne sağlanması,
- Üniversitenin araştırma bütçesi açısından yıllar içinde değişimin, toplam içindeki payın, ulusal/uluslararası yarışmacı fonlardaki değişimin, misyon ve hedeflerle uyumun değerlendirilmesi,

Yönetim Sistemi

- Eylem Planlarının kapsamının eğitim –öğretim, araştırma ve topluma katkı ölçütlerinde de genişletilmesi,
- Stratejik plan-Faaliyet raporu-Performans raporu uyumunun sağlanması,

- Mevcut yöneticilerin, akademik-idari personel ve hatta mümkünse öğrenciler tarafından liderlik özelliklerini ve verimliliklerini lme-değerlendirme çalışmalarının sistematik yapıya dönüştürülmesi,

nerilmektedir.